Zadanie 1.

Niech X będzie zmienną losową o rozkładzie jednostajnym $\mathcal{U}[0, \pi/2)$, a Y o rozkładzie standardowym jednostajnym $\mathcal{U}[0, 1)$. Zakładamy, że X i Y są niezależne. Zdefiniujmy:

$$Z = \left\{ egin{array}{ll} X & {
m jeśli} & Y < \sin^2 X, \ \\ \pi/2 + X & {
m jeśli} & Y > \sin^2 X. \end{array}
ight.$$

Zmienna Z przyjmuje wartości ze zbioru $(0,\pi)$ i ma gęstość

$$F_{2}(2) = P(2 \le 2, Y \le 2m^{2} \times) + P(Z \le 2, Y \ne 2m^{2} \times) =$$

$$= P(X \le 2, Y \le 2m^{2} \times) + P(X \le 2 - \frac{\pi}{2}, Y > 2m^{2} \times) =$$

$$= E[P(X \le 2, Y \le 2m^{2} \times)] + E[P(X \le 2 - \frac{\pi}{2}, Y > 2m^{2} \times)] =$$

$$= E[P(X \le 2, Y \le 2m^{2} \times)] + E[P(X \le 2 - \frac{\pi}{2}, Y > 2m^{2} \times)] =$$

$$= \int_{0}^{\infty} 4m^{2}(X) \stackrel{?}{=} dX \cdot 1(0 \le 2 \le \frac{\pi}{2}) + \int_{0}^{\infty} (1 - 2m^{2}(X)) \stackrel{?}{=} dX \cdot 1(\frac{\pi}{2} \le 2 \le \pi)$$

$$\frac{1}{4z}(z) = \frac{1}{4z} \sin^2(z) \, 11(0 \le z \le \frac{\pi}{2}) + \frac{1}{4z} \left[1 - \sin^2(z - \frac{\pi}{2}) \right] \, 11(\frac{\pi}{2} \le z \le \pi) = \frac{1}{4z} \sin^2(z) \, 11(0 \le z \le \frac{\pi}{2}) + \frac{1}{4z} \left[1 - \cos^2(z) \right] \, 11(\frac{\pi}{2} \le z \le \pi) = \frac{1}{4z} \sin^2(z) \, 11(0 \le z \le \frac{\pi}{2}) + \frac{1}{4z} \sin^2(z) \left[1 - 11(0 \le z \le \frac{\pi}{2}) \right] = \frac{1}{4z} \sin^2(z) \, 11(0 \le z \le \frac{\pi}{2}) + \frac{1}{4z} \sin^2(z) = \frac{1}{4z} \sin^2(z) \, 11(0 \le z \le \frac{\pi}{2}) + \frac{1}{4z} \sin^2(z) = \frac{1}{4z} \sin^2(z)$$

$$= \frac{1}{4z} \sin^2(z) \, 11(0 \le z \le \frac{\pi}{2}) - \frac{1}{4z} \sin^2(z) \, 11(0 \le z \le \frac{\pi}{2}) + \frac{1}{4z} \sin^2(z) = \frac{1}{4z} \sin^2(z)$$

Zadanie 2.

Ciąg $X_0, X_1, X_2, ...$ jest ciągiem niezależnym zmiennych losowych o rozkładzie wykładniczym z parametrem 1. Zdefiniujmy:

$$N = \min_{n \ge 1} \{ X_n < X_0 \},$$

tzn. N jest numerem pierwszej ze zmiennych X_1, X_2, \ldots o wartości mniejszej niż X_0 . Ile wynosi $\mathbb{E}N$?

$$N = \min_{n \ge 1} \frac{1}{2} \times_n < \times_o \frac{1}{2} \Rightarrow (N \mid X_o = x) = \min_{n \ge 1} \frac{1}{2} \times_n < x \frac{1}{2}$$

$$\rho(N=1|X_0=x)=\rho(X_1 \angle X_0=x)$$

$$P(N=2 \mid X_0=x) = P(X_1 \ge X_0=x) \cdot P(X_2 < X_0=x)$$

4

$$P(N=m \mid X_0=x) = P(X_1 \gg x)P(X_2 \gg x) \cdot \dots \cdot P(X_{m-1} \gg x)P(X_m < x)$$

Jali vortuad ma NIXo = x?

Poniesai m. X1, ..., Xn 19 vieralei ne to:

$$P(N=m|X_0=x) = P(X_1 \ge x)P(X_2 \ge x) \cdot \dots \cdot P(X_{m-1} \ge x)P(X_m < x) =$$

$$= \left[P(X_1 \ge x)\right]^{m-1}P(X_2 < x)$$

fest to writed geometry my z panametrem P(X; < x)

$$P(X_2 < \times) = 1 - e^{-X}$$

$$EN = E[E[N|X_0 = x]] = E[\frac{1}{\rho(x_i \angle x)}] = \int_0^\infty \frac{e^{-x}}{1 - e^{-x}} dx$$

$$\int_{0}^{\infty} \frac{e^{-x}}{1 - e^{-x}} dx = \left| \begin{array}{c} t = 1 - e^{-x} \\ dt = e^{-x} dx \end{array} \right| = \int_{0}^{\infty} \frac{1}{t} dt = h(t) \left| = h(1 - e^{-x}) \right|_{0}^{\infty} = \int_{0}^{\infty} \frac{1}{t} dt = h(t) \left| \frac{1}{t} dt = h(t) \right|_{0}^{\infty}$$

$$= h(1) - h(0) = 0 - (- \sim) = \infty$$

Ta sama metoda tyllo inenej rozpisana

howainy vorticed wormhowy N':= NIXo = c.

Observa ja: N' ma whiled geometry my.

Dovod:

 $P(N'=m)=P(numer pieurrėj re nn. dX_1, X_2, --- 4 o wentos-is minėj srėj od c

jest soury <math>m)=$

= P(dla indehibro 01 ilm marry X; 20 oran Xm <0) = | nieraleinext | =

= P(X, 3c)P(X, 3c).... P(Xm-, 3c)P(Xm < c) =

= | niech p= 0(X; > c) | = pp....p(1-p) = p^n-1 (1-p)

Cuyli northised grandyany racuprajecy tie od 1.

 $E(N') = \frac{1}{1-p}$

Pornieura p = P(X; ZC) to $p = e^{-1 \cdot C} = e^{-C} \mid bo X$; ma nonlined

mylikednicy z paranetnem $\chi = 1$, z tresi radania)

Konystany $EN = E[E(N|X_0)]$. Many niec $EN = E[(N|X_0 = c)] = E[\frac{1}{1-p}] = E[\frac{1}{1-e^{-c}}] = \int_0^{-c} \frac{e^{-c}}{1-e^{-c}} dc = \infty$ Odp. A

Zadanie 3.

Niezależne obserwacje X_1, \ldots, X_n pochodzą z rozkładu o nieznanej średniej μ i znanej wariancji 4, liczba obserwacji n jest duża (zachodzi centralne twierdzenie graniczne). Testujemy hipotezę $H_0: \mu = 1$ przeciw hipotezie alternatywnej $H_1: \mu > 1$ używając testu opartego na średniej próbkowej $\bar{X} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} X_i$ z obszarem krytycznym $\bar{X} > t$.

Dla której z par n i t prawdopodobieństwo odrzucenia hipotezy H_0 w przypadku, gdy $\mu = 0.9$ wynosi w przybliżeniu 0.05, a prawdopodobieństwo nie odrzucenia H_0 w przypadku, gdy $\mu = 1.2$ wynosi w przybliżeniu 0.1?

$$\begin{array}{l}
\bar{\chi} \sim N(\mu, \frac{4\pi}{m}) \\
\bar{\rho}(\bar{\chi} > \pm | \mu = 0.9) = 0.05 \\
\bar{\rho}(\bar{\chi} < \pm | \mu = 1.2) = 0.1 \\
\bar{\rho}(\bar{\chi} < \pm | \mu = 1.2) = 0.1 \\
\bar{\rho}(\bar{\chi} < \pm \frac{1.2}{4m}) = 0.05 \\
\bar{\rho}(\bar{\chi} < \pm \frac{1.2}{4m}) = 0.1 \\
\bar{\rho}(\bar{\chi} < \pm \frac{1.2}{4m}) = 0.05 \\$$

t = 1,0625 ≈ 1,069

Odp. D n=382, t=1.069

Zadanie 4.

Zmienna losowa Y ma rozkład Poissona z parametrem $\lambda > 0$, ale wiadomo, że nie może być równa 1 (innymi ma warunkowy rozkład Poissona, pod warunkiem, że $Y \neq 1$).

Ile wynosi $\mathbb{E}Y$?

$$P(Y=k) = \frac{2^k e^{-2}}{k!}$$

$$P(\Upsilon \neq 1) = 1 - \frac{\gamma^{1}e^{-\lambda}}{1!} = 1 - \lambda e^{-\lambda}$$

$$P(Y=k|Y\neq 1) = \frac{P(Y=k,Y\neq 1)}{P(Y\neq 1)}$$

$$E[Y|Y \neq 1] = \frac{E(Y,Y \neq 1)}{\rho(Y \neq 1)}$$

$$E[Y|Y \neq 1] = \frac{1}{1 - \lambda e^{\gamma}} \left[\sum_{h=0}^{\infty} \frac{k \lambda^{h} e^{-\gamma}}{k!} - \lambda e^{-\gamma} \right] = \frac{1}{1 - \lambda e^{-\gamma}} \left[\lambda^{-\gamma} \lambda e^{-\gamma} \right] = \frac{\lambda (1 - e^{-\gamma})}{1 - \lambda e^{-\gamma}} \cdot \frac{e^{\gamma}}{e^{\gamma}} = \frac{\lambda (e^{\gamma} - 1)}{e^{\gamma} - \lambda}$$

Zadanie 5.

 X_1, X_2, X_3 są niezależnymi zmiennymi losowymi o rozkładach wykładniczych z wartościami oczekiwanymi $\mathbb{E} X_i = \frac{1}{i}, i = 1, 2, 3.$

Zdefiniujmy $T = \max(X_1, \min(X_2, X_3))$. Ile wynosi $\mathbb{E} T$?

$$Z = min(X_2, X_3) \sim Exp(2+3) = Exp(5)$$

$$max(X, 2) = \int_{2}^{X} X \times 2$$

$$E[mex(X,Z)] = EX 11(X,Z) + EZ 11(X,Z) =$$

$$= EX_{1}(1-11(X,Z)) + EZ 11(X,Z) =$$

$$= EX_{1} - EX_{1}(X,Z) + EZ 11(X,Z) =$$

$$= EX_{1} - EX_{1}(X,Z) + EZ (1-11(X,Z)) =$$

$$= EX_{1} - EX_{1}(X,Z) + EZ - EZ 11(X,Z) =$$

$$= EX_{1} + EZ - Emin(X,Z)$$

$$Y = min(X_1, \frac{2}{2}) \sim exp(6)$$

$$E[Max(X_1, Z)] = \frac{1}{1} + \frac{1}{5} - \frac{1}{6} = \frac{31}{30}$$

Zadanie 6.

Wektor losowy $(X,Y)^T$ ma dwuwymiarowy rozkład normalny $N(\mu,\Sigma)$ z parametrami

$$\mu = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \qquad \Sigma = \begin{pmatrix} 4 & 3 \\ 3 & 9 \end{pmatrix}.$$

Ile wynosi $\mathbb{E}(X^2Y^2)$?

$$E(X^2Y^2) = Vor(XY) + [E(XY)]^2$$

$$E(XY) = E[E(XY|Y)] = E[Y E(X|Y)] =$$

$$|E(X|Y) = \mu_X + \frac{cor(X,Y)}{\sqrt{Y^2}}(Y - \mu_Y) = 1 + \frac{2}{3}(Y - 0) = 1 + \frac{4}{3}Y$$

$$= E[Y(1+\frac{1}{3}Y)] = E[Y+\frac{1}{3}Y^2] = EY + \frac{1}{3}EY^2 =$$

$$= 0 + \frac{4}{3}(0 + 9) = 3$$

$$Vor(XY) = Vor[E(XY|Y)] + E[Vor(XY|Y)] =$$

=
$$Vov[YE(X|Y)] + E[Y^2 Vov(X|Y)] =$$

$$|Var(X|Y) = \sqrt{2}(1-g^2) = 4 \cdot (1-\frac{1}{4}) = 3|$$

$$Vor(Y + \frac{1}{3}Y^2) = E(Y + \frac{1}{3}Y^2)^2 - [E(Y + \frac{1}{3}Y^2)]^2 =$$

$$= EY^2 + \frac{3}{3}EY^3 + \frac{4}{9}EY^4 - [EY + \frac{4}{3}EY^2]^2 =$$

$$= 9 + 0 + 4 EY^{4} - (0 + 3 \cdot 9)^{2} =$$

$$= 9 + 4 E Y^{4} - 9 = 4 E Y^{4} = 2 = (\frac{1}{3})^{2} \sim \chi^{2} =$$

$$E(\frac{Y^{4}}{41}) = EZ^{2} = Var(Z) + (EZ)^{2} = 2 + 1 = 3 = 9E(\frac{Y^{4}}{21}) = 9 \cdot 3 = 27$$

$$E(\chi^2 \gamma^2) = 54 + 9 = 63$$

Druga podobna metoda

$$E[X^{2} Y^{2}] = E[E[X^{1}Y^{2}|Y]] = E[Y^{2}E[X^{2}|Y]] = E[Y^{2}(Nov(X|Y) + (E[X|Y])^{2})] =$$

$$= E\left[\lambda_{5}\left((1-7_{5})\Delta_{5}^{X}+\left(h^{X}+6\frac{AA}{A^{X}}\left(\lambda-h^{A}\right)\right)_{5}\right]=$$

$$= E[Y^{2}(2 + (1 + 2 + 3 + Y)^{2})] = E[Y^{2}(3 + (1 + 3)^{2}] =$$

$$= E[Y^{2}(3+1+\frac{2}{3}Y+\frac{4}{9})] = E[4Y^{2}+\frac{2}{3}Y^{3}+\frac{1}{9}Y^{4}] =$$

$$= E[4Y^{2} + \frac{1}{9}Y^{4}] = 4EY^{2} + \frac{1}{9}EY^{4} = 4 \cdot 9 + \frac{1}{9} \cdot 243 = 63$$

$$EY^4 = \mu EY^3 + 3Y^2 EY^2 = 3 \cdot 9 \cdot 9 = 243$$

 $EY^3 = \mu EY^2 + 24^2 EY = 0$

Trecia metoda z wykonystaniam two. Wicha

$$EX=1$$
 $W=X-1$ $EY=0$

$$EX^{2}Y^{2} = E(W+1)^{2}Y^{2} = E(W^{2}+2W+1)Y^{2} = EW^{2}Y^{2} + 2EWY^{2} + EY^{2}$$

$$EWY = Cov(W, Y) + EWEY = Cov(X-1, Y) = Cov(X, Y) = 3$$

$$EX^2Y^2 = 54 + 9 = 63$$

Zadanie 7.

Niech $X_1, X_2, \dots, X_n, n \ge 6$ będą niezależnymi zmiennymi losowymi o rozkładzie wykładniczym o gęstości

$$f(x) = \begin{cases} \frac{1}{\theta} e^{-\frac{1}{\theta}x} & \text{dla } x \ge 0, \\ 0 & \text{w p.p.} \end{cases}$$

z nieznanym parametrem $\theta > 0$. Obserwujemy wartości

$$Y_i = [X_i], \quad i = 1, \ldots, n$$

(gdzie $\lceil x \rceil$ oznacza najmniejszą liczbę całkowitą m taką, że $m \ge x$).

Oznaczmy $S = \sum_{i=1}^{n} Y_i$. Estymator największej wiarogodności parametru θ oparty na obserwacjach Y_1, \ldots, Y_n podany jest wzorem:

Morna parinetax, ie
$$X \sim \exp(\lambda) \Rightarrow \Gamma X \sim \gcd(1-e^{-\lambda})$$
 na 1,2,3,...

$$P(h-1 < X < h) = \int_{h-1}^{h} \frac{1}{6} e^{-\frac{1}{6} \times} dx = -e^{-\frac{1}{6} \times h} = -e^{-\frac{1}{6} \times h}$$

$$= \left(e^{-\frac{1}{6}}\right)^{k} \cdot \frac{e^{-\frac{1}{6}}}{e^{-\frac{1}{6}}} \left(e^{\frac{1}{6}} - 1\right) = \left(e^{-\frac{1}{6}}\right)^{k-1} \left(1 - e^{-\frac{1}{6}}\right) \text{ cust to rorbinal giornal yarry}$$

$$1 = \int_{i=1}^{m} (e^{-\frac{1}{6}})^{2i-1} (1 - e^{-\frac{1}{6}}) = (e^{-\frac{1}{6}})^{\frac{m}{2i-1}} (y_{i} - 1) (1 - e^{-\frac{1}{6}})^{m} = (e^{-\frac{1}{6}})^{2-m} (1 - e^{-\frac{1}{6}})^{m}$$

$$= (e^{-\frac{1}{6}})^{2-m} (1 - e^{-\frac{1}{6}})^{m}$$

$$m = (2 - n) m(e^{-\frac{4}{9}}) + n m(1 - e^{-\frac{4}{9}}) = -\frac{4}{9}(2 - n) + n m(1 - e^{-\frac{4}{9}})$$

$$M' = \frac{1}{6^2} (L - m) - \frac{\frac{M}{6^2} e^{-\frac{4}{3}}}{1 - e^{-\frac{4}{3}}} = 0$$

$$C - M = \frac{Me^{-\frac{1}{6}}}{1 - e^{-\frac{1}{6}}}$$

$$(2-m)(1-e^{-\frac{1}{6}})=me^{-\frac{1}{6}}$$
 | · e =

$$(2-m)e^{\frac{4}{6}}(1-e^{-\frac{4}{6}})=M$$

$$e^{\frac{4}{9}}-1=\frac{m}{\mathfrak{L}-m}$$

$$e^{\frac{1}{2}} = \frac{M}{S-M} + 1$$

$$e^{\frac{4}{9}} = \frac{m-2+m}{m-2} = \frac{9}{1+m-2} = \frac{9}{9}$$

$$\frac{1}{8} = m \left(\frac{8}{5-m} \right)$$

$$\hat{\Theta} = \left(m \left(\frac{2}{5-n} \right) \right)^{-1}$$

Zadanie 8.

Wykonano $n \ge 7$ niezależnych prób Bernoulliego z parametrem sukcesu $p \in (0,1)$. Oznaczmy liczbę sukcesów w tych próbach przez X. Rozważono estymator parametru p postaci

$$\hat{p} = \alpha X, \qquad \alpha > 0,$$

a następnie wyliczono, że błąd średniokwadratowy $\mathrm{MSE}(\hat{p}) = \mathbb{E}(\hat{p}-p)^2$ był najmniejszy dla $\alpha = \frac{1}{2(n-1)}$. Ile wynosi parametr p?

$$MSE(\hat{\rho}) = E(\hat{\rho} - \rho)^{2} = E(\hat{\rho}^{2} - \lambda \hat{\rho} \rho + \rho^{2}) = E\hat{\rho}^{2} - \lambda \rho E\hat{\rho} + \rho^{2} =$$

$$= E(\lambda^{2} x^{2}) - \lambda \rho E(x) + \rho^{2} = \lambda^{2} E(x^{2} - \lambda \lambda \rho E(x) + \rho^{2})$$

$$EX^{2} = Ver(X) + (EX)^{2} = n\rho(1-\rho) + (n\rho)^{2} = n\rho(1-\rho + n\rho)$$

$$MSE'(\hat{p}) = 2 \ll E \chi^2 - 2 \rho E \chi = 0$$

$$2AEX^2 = 2\rho EX$$

$$2 < mp (1 - p + mp) = 2p mp$$

$$\mathcal{L}(\Lambda - \rho + m\rho) = \rho$$

$$\frac{1}{2(n-1)}(1-\rho+m\rho)=\rho$$

$$\frac{1-\rho+n\rho}{\rho}=2n-2$$

$$1-\rho+m\rho=2m\rho-2\rho$$

$$1 - p + mp - 2mp + 2p = 0$$

$$1 + \rho - M\rho = 0$$

$$up-p=1$$

$$\rho(n-1)=1$$

$$p = \frac{1}{n-1}$$

Zadanie 9.

Zmienna losowa X ma dystrybuantę

$$F(t) = \mathbb{P}(X \le t) = \begin{cases} 0 & \text{dla } t < 0, \\ t^2 & \text{dla } t \in \left[0, \frac{1}{2}\right), \\ \\ \frac{1}{4} & \text{dla } t \in \left[\frac{1}{2}, 1\right), \\ \\ 1 - \frac{3}{4}e^{1-t} & \text{dla } t \ge 1. \end{cases}$$

Ile wynosi Var(F(X))?

$$P(F(X) \leq t) = P(X \leq F^{-1}(t)) = 1$$
, going $F^{-1}(t) = 1$ by $t \leq u \leq t \leq t$
= $F[F^{-1}(t)] = t$ dystrybuonta $U(0,1)$

$$Vor\left(F(X)\right) = \frac{1}{12}$$

Zadanie 10.

Dwie niezależne zmienne losowe $X_k, k = 1, 2$ mają rozkłady o gęstości

$$f_k(x) = \begin{cases} \frac{2+k}{(1+x)^{3+k}} & \operatorname{dla} x \ge 0, \\ 0 & \operatorname{dla} x < 0. \end{cases}$$

Rozważmy zmienną losową

$$T = \frac{\ln(1 + X_1)}{\ln(1 + X_2)}$$

Ile wynosi $\mathbb{P}(T < 1)$?

$$\rho(\tau \angle 1) = \rho\left(\frac{h(1+X_1)}{h(1+X_2)} \angle 1\right) = \rho(h(1+X_1) \angle h(1+X_2)) = \rho(1+X_1 \angle 1+X_2) = \rho(X_1 \angle X_2)$$

$$X_{2}$$
 $X_{2} = X_{1}$
 X_{3}

$$f_1(x_1) = \frac{3}{(1+x_1)^4}$$

$$f_1(x_1) = \frac{L_1}{(1 + X_2)^5}$$

$$P(T \angle 1) = \int_{0}^{\infty} 4 (1 + x_{2})^{-5} \int_{0}^{x_{2}} 3(1 + x_{1})^{-4} dx_{1} dx_{2} =$$

$$= \int_{0}^{\infty} 4 (1 + x_{2})^{-5} (-1) (1 + x_{1})^{-3} | dx_{2} =$$

$$= \int_{0}^{\infty} 4 (1 + x_{2})^{-5} \left[1 - (1 + x_{2})^{-3} \right] dx_{2} =$$

$$= \int_{0}^{\infty} 4(1+x_{2})^{-5} - 4(1+x_{2})^{-2} dx_{2} =$$

$$= \frac{4(1+x_1)^{-4}}{-4} - \frac{4(1+x_1)^{-7}}{-7} \Big|_{0}^{\infty}$$

$$= 1 - \frac{4}{7} = \frac{3}{7}$$